Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2025/1267

2025 6 27

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2025/1267

2025 m. birželio 24 d.

kuriuo suteikiama makrofinansinė parama Egipto Arabų Respublikai

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 212 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([1]),

kadangi:

(1) Sąjungos ir Egipto Arabų Respublikos (toliau – Egiptas) santykiai plėtojami pagal Europos Sąjungos ir Vidužemio jūros regiono šalių susitarimą, steigiantį Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Egipto Arabų Respublikos asociaciją ([2]) (toliau – Asociacijos susitarimas), galiojantį nuo 2004 m. 2022 m. birželio 19 d. devintajame Asociacijos susitarimu įsteigtos ES ir Egipto asociacijos tarybos posėdyje Sąjunga ir Egiptas patvirtino naujausius ES ir Egipto partnerystės prioritetus (2021–2027 m.) (toliau – Partnerystės prioritetai). Šie partnerystės prioritetai dar kartą patvirtina bendrą tikslą drauge spręsti problemas, su kuriomis susiduria Sąjunga ir Egiptas, skatinti bendrus interesus ir užtikrinti ilgalaikį stabilumą bei darnų vystymąsi abiejose Vidužemio jūros pusėse. Partnerystės prioritetai ir toliau grindžiami bendru įsipareigojimu puoselėti visuotines demokratijos, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms vertybes, kaip nurodyta ir 2021–2027 m. ES ir Egipto daugiametėje orientacinėje programoje (toliau – ES ir Egipto DOP);

(2) partnerystės prioritetai atspindi bendrą Sąjungos ir Egipto įsipareigojimą stiprinti bendradarbiavimą remiant Egipto darnaus vystymosi strategiją – viziją iki 2030 m. ir Sąjungos pasiryžimą pasinaudoti nauju postūmiu stiprinti partnerystę su pietinėmis kaimyninėmis šalimis. Visų pirma 2020 m. gruodžio 10–11 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose Sąjunga kaip savo strateginį prioritetą nurodė demokratiškesnes, stabilesnes, žalesnes ir labiau klestinčias pietines kaimynines šalis. ES Vidužemio jūros regiono darbotvarkėje ir pietinėms kaimyninėms valstybėms skirtame šios darbotvarkės Ekonomikos ir investicijų plane, išdėstytuose 2021 m. vasario 9 d. bendrame Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikate „Atnaujinta partnerystė su pietinėmis kaimyninėmis šalimis. Nauja Vidužemio jūros regiono darbotvarkė“ pristatomi Sąjungos tikslai pasiekti ilgalaikį, tvarų socialinį ir ekonominį atsigavimą bei atsparumą ir paspartinti dvejopą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką regione;

(3) 2024 m. kovo 17 d. Egiptas ir Sąjunga kartu nusprendė savo santykius paversti strategine ir visapusiška partneryste, grindžiama lygiateisiškumo, abipusės pagarbos ir pasitikėjimo vertybėmis, kad sustiprintų bendrą stabilumą, taiką ir klestėjimą;

(4) pagal partnerystės prioritetus Sąjunga ir Egiptas yra įsipareigoję užtikrinti atskaitomybę, teisinę valstybę, visapusišką pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, taip pat demokratijos skatinimą, lyčių lygybę ir lygias galimybes kaip konstitucines visų savo piliečių teises. Tais įsipareigojimais prisidedama prie partnerystės plėtojimo pažangos ir Egipto darnaus socialinio ir ekonominio vystymosi, gero valdymo ir socialinio bei ekonominio stabilumo. Aktyvesnis ir konstruktyvus pastarojo meto Sąjungos ir Egipto bendradarbiavimas atvėrė kelią prasmingesniam dialogui su žmogaus teisėmis susijusiais klausimais. Pagal Asociacijos susitarimą Politinių klausimų, žmogaus teisių ir demokratijos, tarptautinių ir regioninių klausimų pakomitetis ir Asociacijos komitetas suteikia institucines platformas, kuriose keičiamasi informacija įvairiais žmogaus teisių klausimais; Sąjunga norėtų tai tęsti ir toliau plėtoti. Ateityje stabiliai gerėjanti žmogaus teisių padėtis Egipte svarbiausiose srityse, susijusiose su pilietinėmis, politinėmis, ekonominėmis, socialinėmis teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, kurias abi partnerės reguliariai nagrinėja dvišaliuose ir tarptautiniuose forumuose, darys teigiamą poveikį Sąjungos ir Egipto santykiams;

([1]) 2025 m. birželio 18 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2025 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimas.

([2]) OL L 304, 2004 9 30, p. 39.

(5) parama Egiptui daugiausia finansuojama pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“ (toliau – KVTBP „Globali Europa“), nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/947 ([3]). Sąjungos orientacinis asignavimas Egiptui pagal KVTBP „Globali Europa“ pirmuoju ES ir Egipto DOP laikotarpiu (2021–2024 m.) sudarė 240 mln. EUR. Jis skiriamas papildomai prie dabartinio 1,3 mlrd. EUR vertės bendradarbiavimo portfelio ir 307 mln. EUR vertės kitų paramos biudžetui ir neatidėliotinų priemonių, skirtų reaguojant į COVID-19 pandemiją ir Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą. 2021–2027 m. partnerystės prioritetai atsispindi ES ir Egipto DOP, kuri buvo parengta glaudžiai konsultuojantis su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir apima tris plačias sritis: (i) tvari šiuolaikiška ekonomika ir socialinis vystymasis; (ii) partnerystė užsienio politikos srityje ir iii) stabilumo didinimas. KVTBP „Globali Europa“ pakeičia Europos kaimynystės priemonę, pagal kurią Sąjungos teikiama dvišalė parama Egiptui 2014–2020 m. laikotarpiu sudarė 756 mln. EUR;

(6) Sąjunga pripažįsta svarbų Egipto vaidmenį užtikrinant regioninį saugumą ir stabilumą ir yra labai suinteresuota užkirsti kelią trumpalaikiam ekonominiam nestabilumui Egipte, kuris galėtų turėti platesnio masto pasekmių ir daryti neigiamą poveikį geopolitinei padėčiai. Terorizmas, organizuotas nusikalstamumas, pavyzdžiui, prekyba žmonėmis, neteisėta migracija, dezinformacija ir konfliktai yra bendra grėsmė saugumui ir socialinei tautų struktūrai abiejose Vidžemio jūros pusėse. Sąjunga pripažįsta Egipto indėlį sprendžiant tokius klausimus. Be to, energetinis saugumas yra vienas iš aktualiausių iššūkių, su kuriais susiduria šalys abiejose Vidžemio jūros pusėse. Sąjungos ir Egipto bendradarbiavimas energetikos srityje galėtų būti ne tik regiono ekonomikos klestėjimo šaltinis, bet ir sustiprintų energetinį saugumą, įvairinant energijos tiekimą ir skatinant regioninį bendradarbiavimą. Todėl Sąjunga ir Egiptas yra bendrai suinteresuoti stiprinti bendradarbiavimą partnerystės prioritetuose akcentuojamose srityse, visapusiškai laikydamiesi tarptautinės teisės, įskaitant žmogaus teises ir tarptautinę humanitarinę teisę, taip pat ginti bendrus interesus ir atremti bendrus iššūkius;

(7) primindama tokius pasaulinius ir regioninius geopolitinius iššūkius kaip humanitarinė krizė Gazoje po 2023 m. spalio 7 d. grupuotės „Hamas“ teroristinių išpuolių visame Izraelyje, auganti įtampa Somalio pusiasalyje ir navigacijos saugumas Raudonojoje jūroje, taip pat migracijos srautas dėl konflikto Sudane, nestabili padėtis Sirijoje, nestabili padėtis Libijoje, atsižvelgdama į Egipto kaip valstybės, priimančios didelį skaičių pabėgėlių ir migrantų, vaidmenį, taip pat į Egipto, kaip didžiausios regiono šalies ir stabilumo visuose Artimuosiuose Rytuose ramsčio, strateginę svarbą, Sąjunga ėmėsi kurti strateginę ir visapusišką partnerystę su Egiptu, kaip nurodyta Sąjungos ir Egipto 2024 m. kovo 17 d. Kaire pasirašytoje bendroje deklaracijoje (toliau – bendra deklaracija);

(8) strateginės ir visapusiškos partnerystės su Egiptu tikslas – Sąjungos ir Egipto politinius santykius pakelti į strateginės partnerystės lygį ir sudaryti sąlygas Egiptui atlikti esminį vaidmenį užtikrinant stabilumą regione – Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje. Šia partneryste siekiama padėti remti Egipto makroekonominį atsparumą ir sudaryti tokias sąlygas įgyvendinti plataus užmojo socialines ir ekonomines reformas, kad būtų papildytas ir sustiprintas reformų procesas, numatytas pagal Tarptautinio valiutos fondo (TVF) Egiptui skirtą programą. Kaip nurodyta bendroje deklaracijoje, strateginė ir visapusiška partnerystė apims įvairias politikos priemones, suskirstytas į šešis intervencijos ramsčius, t. y.: politinius santykius; ekonominį stabilumą; investicijas ir prekybą; migraciją; bendradarbiavimą saugumo ir teisėsaugos srityje; demografiją ir žmogiškąjį kapitalą. Strateginė ir visapusiška partnerystė turėtų būti plėtojama atsižvelgiant į Sąjungos ir valstybių narių lygmens iniciatyvas;

(9) strateginė ir visapusiška partnerystė grindžiama 7,4 mlrd. EUR finansiniu paketu, kurį sudaro trumpalaikė ir ilgalaikė parama makrofiskalinių ir socialinių bei ekonominių reformų darbotvarkei, taip pat didesnės sumos investicijoms Egipte remti ir tikslinė parama įvairiems strateginiams prioritetams, be kita ko, atsinaujinančiosios energijos ir migracijos srityse, įgyvendinti. Dalis paramos paketo – iki 5 mlrd. EUR vertės Sąjungos makrofinansinės paramos paskolų paketas, kurį sudaro dvi makrofinansinės paramos operacijos – viena trumpalaikė iki 1 mlrd. EUR ir viena įprasta, vidutinės trukmės iki 4 mlrd. EUR. Tas finansinis paketas taip pat apima finansines priemones, pavyzdžiui, garantijas ir derinimo priemones, kuriomis siekiama sutelkti viešąsias ir privačiąsias investicijas, kad būtų pritraukta didelių naujų investicijų, turinčių teigiamą ekonominį poveikį, kuris būtų naudingas visiems egiptiečiams. Visa tai papildys programos, kuriomis bus remiami konkretūs strateginės ir visapusiškos partnerystės prioritetai, įgyvendinant atskirus projektus ir teikiant techninę pagalbą pagal KVTBP „Globali Europa“;

([3]) 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 209, 2021 6 14, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

(10) Egipto makrofiskalinė padėtis susidūrė su dideliais iššūkiais ir pastaraisiais mėnesiais labai pablogėjo, sustiprėjus išorės spaudimui, ir toliau didėjo valstybės skola bei išlieka rizika, kad ekonominė perspektyva gerokai pablogės. Dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą ir geopolitinės įtampos bei konfliktų Artimuosiuose Rytuose padarinių užsitęsė kapitalo išvežimas ir sumažėjo pajamų užsienio valiuta, visų pirma dėl smarkiai sumažėjusių pajamų iš turizmo, Sueco kanalo pajamų ir pajamų iš dujų gavybos dėl užsienio investuotojų pasitikėjimo sumažėjimo. Tai ypač problematiška esant sudėtingai Egipto fiskalinei būklei, kuriai būdingas nuolatinis fiskalinis deficitas ir didelis bei augantis skolos ir BVP santykis. Nepaisant šių sudėtingų išorės aplinkybių, 2024 m. Egiptas sugebėjo įgyvendinti reformas, pavyzdžiui, suvienodino valiutų kursus ir padarė pažangą griežtindamas pinigų politiką, kad padėtų išsaugoti savo makroekonominį stabilumą;

(11) Egipto ekonominė ir finansinė padėtis nuo 2016 m. buvo remiama keliomis išmokų iš TVF programomis. Tai 2016 m. patvirtinta trejų metų išplėstinė fondo priemonės 12 mlrd. USD programa, 2020 m. suteikta skubi 2,8 mlrd. USD finansinė parama pagal skubaus finansavimo priemonę, 2020 m. priimtas vienų metų trukmės rezervinis susitarimas dėl 5,2 mlrd. USD, 2022 m. patvirtinta ketverių metų išplėstinė fondo priemonė, kurios vertė – 3 mlrd. USD, o 2024 m. ji buvo padidinta iki 8 mlrd. USD. 2016–2021 m. pirmuoju bendradarbiavimo su TVF etapu Egiptas dėjo daug pastangų vykdyti reformas. Reformos apėmė reikšmingą valiutos devalvaciją ir pinigų politikos reformas, orientuotas į infliacijos tikslo koridorių. Degalų subsidijų reforma buvo susieta su reikšmingu tikslinės socialinių pervedimų sistemos stiprinimu. Viešųjų finansų valdymas buvo sustiprintas rengiant vidutinės trukmės pajamų ir skolos valdymo strategijas. Egipto valdžios institucijos taip pat pradėjo gerinti valstybinių įmonių valdymą;

(12) 2022 m. gruodžio mėn. priėmus tolesnę TVF programą, reformų pažanga buvo mažiau pastebima, nors Egiptas ėmėsi veiksmų, kad būtų sudarytos vienodos sąlygos valstybinėms ir privačioms įmonėms, priimdamas įstatymą, kuriuo panaikintos mokesčių lengvatos valstybinėms įmonėms, nors ir su išimtimis, paremtomis nacionaliniu saugumu, ir priimdamas valstybės nuosavybės politiką, kuria siekiama sumažinti valstybės dalyvavimą ekonomikoje, kuris tebėra didelis ir iškraipantis, nepaisant nedidelės pastarojo meto pažangos ir tolesnio valstybės dalyvavimo tam tikruose strateginiuose sektoriuose priežasčių paaiškinimo. Tačiau Egiptas neįgyvendino savo įsipareigojimo užtikrinti ilgalaikį valiutos lankstumą 2023 m., todėl oficialus valiutos kursas buvo iš esmės stabilus ir susiformavo lygiagreti valiutos rinka su gerokai žemesniu ir itin nestabiliu valiutos kursu. Tas susiskaidymas buvo labai nepalankus užsienio investicijoms ir vidaus verslo veiklai;

(13) 2024 m. pradžioje Egiptas atnaujino bendradarbiavimą su TVF ir 2024 m. kovo 6 d. pasiekė tarnybų lygmens susitarimą dėl persvarstytos išplėstinės fondo priemonės programos, padidintos iki 8 mlrd. USD. Naujoji programa buvo priimta 2024 m. kovo 29 d. TVF vykdomosios valdybos sprendimu, ir ja siekiama spręsti tokius klausimus: i) patikimo valiutos kurso lankstumo; ii) tvaraus pinigų politikos griežtinimo, iii) fiskalinio konsolidavimo siekiant išsaugoti skolos tvarumą, iv) infrastruktūros išlaidų ribojimo naujos sistemos, v) tinkamo socialinių išlaidų, skirtų pažeidžiamoms grupėms apsaugoti, be kita ko, nuo pragyvenimo išlaidų ir energijos kainų didėjimo, lygio užtikrinimo; ir vi) valstybės nuosavybės politikos ir reformų, skirtų vienodoms sąlygoms sudaryti, įgyvendinimo, kad būtų sudarytos sąlygos skatinti privačiojo sektoriaus plėtrą ekonomikoje. Kartu su tarnybų lygmens susitarimo pasirašymu Egiptas, atsižvelgdamas į TVF programos prioritetus, taip pat įtvirtino valiutos kurso lankstumą ir net 600 bazinių punktų padidino centrinio banko pagrindinę pinigų politikos palūkanų normą. 2024 m. gruodžio mėn. buvo pasiektas tarnybų lygmens susitarimas dėl ketvirtosios Egipto ekonominių reformų programos peržiūros, o 2025 m. kovo mėn. TVF vykdomoji valdyba tą peržiūrą užbaigė;

(14) atsižvelgdamas į blogėjančią ekonominę padėtį ir perspektyvas, kurias gaubia su vykstančiais išorės sukrėtimais susijusios didelės neigiamos rizikos šešėlis, 2024 m. kovo 12 d. Egiptas paprašė Sąjungos papildomos makrofinansinės paramos;

(15) kadangi Egiptui taikoma Europos kaimynystės politika, šalis turėtų būti laikoma atitinkančia Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo reikalavimus;

(16) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti išskirtinė nesusietos ir netikslinės paramos mokėjimų balansui koreguoti priemonė, kuria siekiama patenkinti neatidėliotinus Egipto išorės finansavimo poreikius ir kuri turėtų padėti įgyvendinti politikos programą, apimančią griežtas skubias koregavimo ir struktūrinių reformų priemones, skirtas Egipto mokėjimų balanso būklei gerinti;

(17) kadangi nepaisant TVF ir kitų daugiašalių įstaigų bei regioninių partnerių teikiamų lėšų tebėra likęs didelis Egipto mokėjimų balanso išorės finansavimo deficitas, Sąjungos makrofinansinė parama, kuri būtų teikiama šaliai, šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis yra laikoma tinkamu atsaku į Egipto prašymą Sąjungai padėti remti Egipto ekonomikos stabilizavimą, kartu įgyvendinant TVF programą. Sąjungos 5 mlrd. EUR makrofinansinės paramos paketu, įskaitant iki 4 mlrd. EUR vertės makrofinansinę paramą pagal šį sprendimą, siekiama padėti Egiptui stabilizuoti ekonomiką ir vykdyti struktūrinių reformų darbotvarkę, papildant išteklius, gaunamus pagal TVF programą. Pirmoji paketo dalis, t. y. 1 mlrd. EUR makrofinansinės paramos paskola, buvo išmokėta 2024 m. gruodžio mėn., gavus teigiamą Komisijos įvertinimą;

(18) Sąjungos makrofinansine parama turėtų būti siekiama padėti Egiptui atkurti tvarią išorės finansavimo padėtį ir tokiu būdu remti jo ekonominį ir socialinį vystymąsi. Sąjungos makrofinansinės paramos Egiptui teikimas, stiprindamas stabilumą ir klestėjimą kaimynystės šalyse, taip pat galėtų prisidėti prie Sąjungos ekonomikos augimo ir ekonominio atsparumo didinimo;

(19) Sąjungos makrofinansinės paramos suma turėtų būti nustatoma remiantis visapusišku Egipto likusių išorės finansavimo poreikių kiekybiniu įvertinimu ir atsižvelgiant į jo pajėgumą finansuotis iš savo išteklių, visų pirma naudojantis turimomis tarptautinėmis atsargomis. Sąjungos makrofinansinė parama yra bendrų tarptautinių pastangų dalis, veiksmingai papildanti TVF ir Pasaulio banko taikomas programas ir teikiamus išteklius. Paramos suma turėtų būti nustatoma taip pat atsižvelgiant į numatomus finansinius daugiašalių paramos teikėjų įnašus ir poreikį užtikrinti sąžiningą Sąjungos ir kitų paramos teikėjų dalijimąsi našta, taip pat į Egipte jau įgyvendinamas kitas Sąjungos išorės finansavimo priemones ir į pridėtinę bendro Sąjungos dalyvavimo Egipte vertę;

(20) Komisija turėtų užtikrinti, kad Sąjungos makrofinansinė parama teisiškai ir iš esmės atitiktų pagrindinius įvairių išorės veiksmų sričių principus ir tikslus, imantis priemonių atsižvelgiant į tas sritis ir įgyvendinant kitą susijusią Sąjungos politiką, taip pat atitiktų Sąjungos vertybes, kaip antai demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės principus;

(21) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų padėti Sąjungai vykdyti išorės politiką dėl Egipto. Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) turėtų glaudžiai bendradarbiauti visą makrofinansinės pagalbos operacijos vykdymo laikotarpį, siekdamos koordinuoti Sąjungos išorės politiką ir užtikrinti jos nuoseklumą;

(22) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų padėti Egiptui vykdyti įsipareigojimą laikytis bendrų su Sąjunga vertybių, įskaitant demokratijos, teisinės valstybės, gero valdymo, pagarbos žmogaus teisėms, darnaus vystymosi, skurdo mažinimo ir atviros, taisyklėmis grindžiamos ir sąžiningos prekybos principus;

(23) išankstinė Sąjungos makrofinansinės paramos Egiptui sąlyga turėtų būti ta, kad jis ir toliau imsis konkrečių, patikimų ir realių veiksmų, kad būtų paisoma veiksmingų demokratinių mechanizmų, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą, teisinės valstybės principo, ir būtų užtikrinta pagarba žmogaus teisėms. Be to, konkretūs Sąjungos makrofinansinės paramos tikslai turėtų būti didinti Egipto viešųjų finansų valdymo sistemų veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę ir finansų sektoriaus valdymą bei priežiūrą ir skatinti vykdyti struktūrines reformas, skirtas tvariam ir integraciniam augimui, deramo darbo vietų kūrimui ir fiskaliniam konsolidavimui remti. Komisija ir EIVT turėtų nuolat stebėti, kaip vykdoma ta išankstinė sąlyga ir kaip siekiama konkrečių tikslų;

(24) Sąjungos makrofinansinės pagalbos susiejimas su TVF programos mokėjimais pagal planą, jos tvirta makrofiskalinė sistema ir griežta skolos tvarumo analizė suteikia garantijų dėl Egipto pajėgumų grąžinti skolą. Be to, siekdamas užtikrinti, kad su Sąjungos makrofinansine parama susiję finansiniai jos interesai būtų apsaugoti veiksmingai, Egiptas turėtų imtis tinkamų priemonių, susijusių su sukčiavimo, korupcijos ir kitų su šia parama siejamų pažeidimų prevencija ir kova su jais. Itin svarbu, kad lėšos, skiriamos pagal Sąjungos makrofinansinę paramą, būtų valdomos skaidriai. Be to, į paskolos susitarimą, kurį turi sudaryti Komisija ir Egipto valdžios institucijos, turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis Europos kovos su sukčiavimu tarnybai suteikiami įgaliojimai atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ([4]) ir Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ([5]) nuostatas ir procedūras, Komisijai ir Audito Rūmams – atlikti auditą, o Europos prokuratūrai – pasinaudoti savo kompetencija Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo atžvilgiu tiek jos teikimo laikotarpiu, tiek jam pasibaigus;

(25) Sąjungos makrofinansinės paramos teikimas nedaro poveikio Europos Parlamento ir Tarybos, kaip biudžeto valdymo institucijų, įgaliojimams;

(26) atidėjinių, reikalingų makrofinansinei paramai paskolų forma, sumos turėtų derėti su daugiametėje finansinėje programoje numatytais biudžeto asignavimais;

(27) Sąjungos makrofinansinę paramą turėtų administruoti Komisija. Siekdama užtikrinti, kad Europos Parlamentas ir Taryba galėtų stebėti, kaip įgyvendinamas šis sprendimas, Komisija turėtų juos reguliariai informuoti apie su ta parama susijusius pokyčius ir pateikti jiems atitinkamus dokumentus;

(28) į metinę šio sprendimo įgyvendinimo ataskaitą turėtų būti įtraukta informacija apie: konkrečius, realius ir patikimus veiksmus, kurių Egiptas ėmėsi siekdamas užtikrinti veiksmingus demokratinius mechanizmus, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą ir teisinės valstybės principą, taip pat pagarbą žmogaus teisėms;

(29) siekiant užtikrinti vienodas šio sprendimo įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ([6]);

(30) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti teikiama atsižvelgiant į ekonominės politikos sąlygas, kurios turi būti nustatytos susitarimo memorandume. Siekiant užtikrinti vienodas įgyvendinimo sąlygas ir veiksmingumą, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai dėl tokių sąlygų derėtis su Egipto valdžios institucijomis, prižiūrint valstybių narių atstovų komitetui pagal Reglamentą (ES) Nr. 182/2011. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 182/2011 patariamoji procedūra paprastai turėtų būti taikoma visais atvejais, išskyrus tuos, kurie numatyti tame reglamente. Atsižvelgiant į galimą didelį paramos, kurios suma didesnė nei 90 mln. EUR, poveikį, tikslinga, kad tą ribą viršijančioms operacijoms būtų taikoma nagrinėjimo procedūra, kaip nurodyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011. Atsižvelgiant į Sąjungos makrofinansinės paramos Egiptui sumą, ta nagrinėjimo procedūra turėtų būti taikoma priimant susitarimo memorandumą, taip pat mažinant paramą ir laikinai sustabdant ar nutraukiant tos paramos teikimą;

([4]) 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([5]) 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

([6]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(31) kadangi šio sprendimo tikslo, t. y. patenkinti Egipto išorės finansavimo poreikius, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(32) siekiant sudaryti sąlygas nedelsiant teikti makrofinansinę paramą Egiptui, šis sprendimas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Sąjunga suteikia Egiptui 4 mlrd. EUR sumos neviršijančią makrofinansinę paramą paskolomis (toliau – Sąjungos makrofinansinė parama), siekdama padėti Egiptui stabilizuoti ekonomiką ir vykdyti esminių reformų darbotvarkę. Sąjungos makrofinansinė parama teikiama Europos Parlamentui ir Tarybai priėmus atitinkamų metų Sąjungos biudžetą. Sąjungos makrofinansine parama prisidedama prie TVF programoje nurodytų Egipto mokėjimų balanso poreikių tenkinimo.

2. Siekiant finansuoti Sąjungos makrofinansinę paramą, Komisijai suteikiami įgaliojimai Sąjungos vardu pasiskolinti reikiamas lėšas kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų ir jas perskolinti Egiptui.

3. Sąjungos makrofinansinės paramos išmokėjimą administruoja Komisija, laikydamasi TVF ir Egipto sudarytų susitarimų ar susitarimo memorandumų ir svarbiausių ekonominių reformų principų ir tikslų, išdėstytų Asociacijos susitarime.

Komisija reguliariai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie pokyčius, susijusius su Sąjungos makrofinansine parama, įskaitant jos išmokas, ir tinkamu metu pateikia toms institucijoms atitinkamus dokumentus.

4. Sąjungos makrofinansinė parama teikiama dvejus su puse metų nuo pirmos 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto susitarimo memorandumo įsigaliojimo dienos.

5. Jei Sąjungos makrofinansinės paramos mokėjimo laikotarpiu Egipto finansavimo poreikiai gerokai sumažėja, palyginti su pradinėmis prognozėmis, Komisija, laikydamasi 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, sumažina paramos sumą, laikinai sustabdo arba atšaukia jos teikimą.

2 straipsnis

1. Sąjungos makrofinansinė parama teikiama su išankstine sąlyga, kad Egiptas ir toliau imsis konkrečių ir patikimų veiksmų, kad būtų paisoma veiksmingų demokratinių mechanizmų, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą, ir teisinės valstybės principo, ir užtikrins pagarbą žmogaus teisėms.

2. Komisija ir EIVT visu Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo laikotarpiu stebi, kaip laikomasi 1 dalyje nustatytos išankstinės sąlygos.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalys taikomos laikantis Tarybos sprendimo 2010/427/ES ([7]).

([7]) 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, 2010 8 3, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj).

3 straipsnis

1. Laikydamasi 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, Komisija susitaria su Egipto valdžios institucijomis dėl norint gauti Sąjungos makrofinansinę paramą vykdytinų aiškiai apibrėžtų ekonominės politikos ir finansinių sąlygų, kuriose daugiausia dėmesio skiriama struktūrinėms reformoms ir patikimiems viešiesiems finansams. Tos ekonominės politikos ir finansinės sąlygos išdėstomos susitarimo memorandume, į kurį įtraukiamas jų įvykdymo tvarkaraštis. Tos ekonominė politikos ir finansinės sąlygos turi derėti su 1 straipsnio 3 dalyje nurodytais susitarimais arba susitarimų memorandumais, įskaitant makroekonominio koregavimo ir struktūrinių reformų programas, kurias TVF remiant Egiptas įgyvendina.

2. 1 dalyje nurodytomis ekonominės politikos ir finansinėmis sąlygomis visų pirma siekiama didinti Egipto viešųjų finansų valdymo sistemų veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę, be kita ko, naudojant Sąjungos makrofinansinę paramą. Rengiant politikos priemones deramai atsižvelgiama ir į pažangą, daromą abiem pusėms atveriant rinką, be kita ko, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, plėtojant taisyklėmis grindžiamą bei sąžiningą prekybą, tvarų vystymąsi, gerą valdymą ir įgyvendinant kitus Sąjungos išorės politikos prioritetus. Komisija reguliariai stebi pažangą, daromą siekiant tų tikslų.

3. Išsamios finansinės Sąjungos makrofinansinės paramos sąlygos nustatomos paskolos susitarime, kurį turi sudaryti Komisija ir Egipto institucijos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 ([8]) (toliau – Finansinis reglamentas) 223 straipsnį (toliau – paskolos susitarimas).

4. Komisija reguliariai tikrina, ar vis dar laikomasi 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų sąlygų, įskaitant, be kita ko, tai, ar Egipto ekonominė politika atitinka Sąjungos makrofinansinės paramos tikslus. Atlikdama tą tikrinimą, Komisija glaudžiai koordinuoja veiksmus su TVF ir Pasaulio banku, o prireikus – su Europos Parlamentu ir Taryba.

4 straipsnis

1. Taikant 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas sąlygas, Sąjungos makrofinansinę paramą dalimis teikia Komisija. Kiekvienos tokios dalies dydis nustatomas susitarimo memorandume. Bet kuri dalis gali būti išmokama viena ar keliomis dalinėmis išmokomis.

2. Paskolų forma teikiamoms Sąjungos makrofinansinės pagalbos sumoms prireikus sudaromi atidėjiniai, laikantis Reglamento (ES) 2021/947.

3. Sprendimą dėl dalių mokėjimo Komisija priima atsižvelgdama į tai, ar įvykdytos šios sąlygos:

a) 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta išankstinė sąlyga;

b) sėkmingas tęstinis politikos programos, kuri apima griežtas koregavimo ir struktūrinių reformų priemones, įgyvendinimas, laikantis neprevencinės TVF tvarkos dėl kredito suteikimo; taip pat

c) sėkmingas susitarimo memorandume sutartų ekonominės politikos ir finansinių sąlygų vykdymas.

Antroji dalis iš esmės išmokama ne anksčiau kaip praėjus trims mėnesiams po pirmosios dalies išmokėjimo. Trečioji dalis iš principo išmokama ne anksčiau kaip praėjus trims mėnesiams po antrosios dalies išmokėjimo.

4. Jei 3 dalies pirmoje pastraipoje nustatytos sąlygos neįvykdomos, Komisija laikinai sustabdo arba nutraukia Sąjungos makrofinansinės paramos išmokėjimą. Tokiais atvejais Komisija nedelsdama informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie laikino sustabdymo arba nutraukimo priežastis.

([8]) 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

5. Sąjungos makrofinansinė parama išmokama Egipto centriniam bankui. Jei laikomasi sutartų nuostatų, išdėstytų susitarimo memorandume, įskaitant likusių biudžeto finansavimo poreikių patvirtinimą, Egipto centrinis bankas Sąjungos lėšas gali pervesti Egipto finansų ministerijai, kuri yra galutinė paramos gavėja.

5 straipsnis

1. Siekiant finansuoti Sąjungos makrofinansinę paramą, teikiamą paskolų forma, Komisijai pagal Finansinio reglamento 224 straipsnį suteikiami įgaliojimai Sąjungos vardu skolintis reikiamų lėšų kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų.

2. Komisija su Egiptu sudaro 3 straipsnio 3 dalyje nurodytą paskolos susitarimą dėl 1 straipsnyje nurodytos sumos. Paskolos susitarime nustatomas Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo laikotarpis ir išsamios sąlygos, be kita ko, susijusios su vidaus kontrolės sistemomis. Egiptas grąžina paskolą, kuri teikiama tokiomis sąlygomis, kad ji galėtų būti grąžinta per ilgą laikotarpį, įskaitant galimą lengvatinį laikotarpį. Ilgiausia paskolos trukmė – 35 metai.

3. Komisija Europos Parlamentą ir Tarybą informuoja apie 2 dalyje nurodytų operacijų pokyčius.

6 straipsnis

1. Sąjungos makrofinansinė parama įgyvendinama laikantis Finansinio reglamento.

2. Įgyvendinant Sąjungos makrofinansinę paramą taikomas tiesioginis valdymas.

3. Prieš įgyvendindama Sąjungos makrofinansinę paramą, Komisija atlieka veiklos vertinimus ir nustato, ar su parama susiję Egipto finansiniai susitarimai, administracinės procedūros ir vidaus bei išorės kontrolės mechanizmai yra patikimi.

7 straipsnis

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

8 straipsnis

1. Ne vėliau kaip kiekvienų metų birželio 30 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio sprendimo įgyvendinimo praėjusiais metais ataskaitą, įskaitant to įgyvendinimo vertinimą. Toje ataskaitoje:

a) išnagrinėjama pažanga, padaryta įgyvendinant Sąjungos makrofinansinę paramą;

b) įvertinama Egipto ekonominė padėtis ir perspektyvos, taip pat pažanga, padaryta įgyvendinant 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas politikos priemones;

c) nurodomas susitarimo memorandume nustatytų ekonominės politikos ir finansinių sąlygų, Egipto einamųjų ekonominių ir fiskalinių rezultatų ir Komisijos sprendimų išmokėti Sąjungos makrofinansinės paramos dalis ryšys, sykiu nurodant konkrečius ir patikimus veiksmus, kurių imtasi siekiant laikytis demokratinių mechanizmų ir teisinės valstybės principų bei užtikrinti žmogaus teises.

2. Ne vėliau kaip per dvejus metus nuo 1 straipsnio 4 dalyje nurodyto paramos teikimo laikotarpio pabaigos Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia *ex post* vertinimo ataskaitą, kurioje įvertinami suteiktos Sąjungos makrofinansinės paramos rezultatai bei veiksmingumas ir jos indėlio siekiant paramos tikslų mastas.

9 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Liuksemburge 2025 m. birželio 24 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkas*
R. METSOLA	A. SZŁAPKA